

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETMENLİK
MESLEĞİNİN STATÜSÜNE YÖNELİK ALGILARI**

HÜSEYİN GÖZLÜKAYA

DENİZLİ - 2024

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİN
STATÜSÜNE YÖNELİK ALGILARI**

Hüseyin GÖZLÜKAYA

Danışman

Doç. Dr. Aydan ORDU

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Hüseyin GÖZLÜKAYA

TEŞEKKÜR

Eğitim Yönetimi, TeftiŐi, Planlaması ve Ekonomisi Bölümü ile ilgili tezsiz yüksek lisans yapım aşamasında destek ve yardımlarını eksik etmeyen, sunmuş olduğu ayrıntılı dönütleriyle araŐtırmama yön vererek araŐtırmamı tamamlayabilmemde büyük pay sahibi olan, çok değerli hocam, yüksek lisans tez danışmanım Doç. Dr. Aydan ORDU' ya. Dönem boyunca hem yüz yüze hem de çevrimiçi derslerimize giren enstitü hocalarıma, çalışmalarım esnasında, yardımını eksik etmeyip bana sabır gösteren eşim Ümmühan'a, Onlara geçirmem gereken zamanları ders çalışarak değerlendirmemi anlayışla karşılayan, sevgili aileme, yüksek lisans dönemi boyunca beraber çalıştığımız sınıf arkadaşlarıma, anket çalışmalarında desteğiyle işimi kolaylaŐtıran çok kıymetli arkadaşlarıma, projenin hazırlanmasında desteğini esirgemeyen öğretmen arkadaşlarım Çiğdem KIYAK ve Sevda SEVEN ŐARKAYA'ya, anket doldurma sürecinde yardımcı olan tüm idareci ve okul öncesi öğretmen arkadaşlara tüm içtenliğimle teşekkür ederim.

Hüseyin GÖZLÜKAYA

ÖZET

Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algıları

GÖZLÜKAYA, Hüseyin

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Eğitim Bilimleri ABD,

Eğitim Yönetimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Aydan ORDU

Ocak 2024 38 sayfa

Yapılan çalışma Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algılarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma evreni Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde 2023-2024 eğitim öğretim yılında görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenlerinden oluşmaktadır. Araştırma toplam 207 kişilik okul öncesi öğretmeni örneklem grubu dâhil edilerek gerçekleştirilmiştir. Araştırma sürecinde tarama modeli ve nicel yöntemlerden yararlanılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenler “Seçkisiz örnekleme” yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırma ile elde edilen veriler “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algıları Ölçeği” ile elde edilmiştir. Araştırma sonucu okul öncesi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algı düzeylerinin iyi düzeyde olduğu görülmüştür. Alt boyutlara bakıldığında ise öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar boyutunun ve öğretmenlik mesleğine verilen önem boyutunun iyi düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Ancak öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri alt boyutunun orta düzeyde olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler; statü, mesleki statü, öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algı, okulöncesi öğretmenleri,

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYANNAMESİ	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZET	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLOLAR DİZİNİ	viii
BİRİNCİ BÖLÜM – GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Problem Cümlesi	2
1.1.2. Alt Problemler	2
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Varsayımlar	3
1.5. Sınırlılıklar	3
1.6. Tanımlar	3
İKİNCİ BÖLÜM – KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	4
2.1. Mesleki Statü	4
2.2. Öğretmenlik Mesleğinin statüsü	4
2.3. İlgili Araştırmalar	6
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM – YÖNTEM	8
3.1. Araştırmanın Deseni	8
3.2. Evren ve Örneklem	8
3.3. Veri Toplama Aracı	9
3.4. Verilerin Toplanması	9
3.5. Verilerin Analizi	10
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM - BULGULAR VE YORUMLAR	12
4.1. Birinci Alt Problemlere Ait Bulgular	12
4.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular	13

BEŞİNCİ BÖLÜM – TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	20
5.1. Tartışma ve Sonuç	20
5.2. Öneriler	22
KAYNAKÇA	23
EKLER	25
ÖZGEÇMİŞ	29

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 3.1. <i>Katılımcı Öğretmenlerin Kişisel Özelliklerine Göre Dağılımları</i>	8
Tablo 3.2. <i>Verilerinin Cronbach's Alpha Bulguları</i>	10
Tablo 3.3. <i>Verilerin Basıklık ve Çarpıklık Analizi Sonuçları</i>	10
Tablo 4.1. <i>Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algı Ölçeği ve Alt Boyutlarına Ait Algıları</i>	12
Tablo 4.2. <i>Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Alguları ve Alt Boyutlarında Medeni Durum Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları</i>	13
Tablo 4.3. <i>Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Alguları ve Alt Boyutlarında Öğretmenlik Mesleğini İsteyerek Seçme Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi</i>	14
Tablo 4.4. <i>Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Alguları ve Alt Boyutlarında Yaş Değişkenine Göre t Testi Sonuçları</i>	15
Tablo 4.5. <i>Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Alguları ve Alt Boyutlarında Eğitim Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları</i>	16
Tablo 4.6. <i>Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Alguları ve Alt Boyutlarında Kıdem Aralığı Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları</i>	17
Tablo 4.7. <i>Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Alguları ve Alt Boyutlarında Görev yaptığı İlçe Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar t Testi</i>	18
Tablo 4.8. <i>Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Alguları ve Alt Boyutlarının Okul Türü Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar t Testi</i>	19

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Eğitim öğretim adına ilk adımlar okul öncesi dönem kurumlarında atılmaktadır. Günümüzde okul öncesi eğitim kurumları, proje tabanlı öğretim ile öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştiren, yeniliklere açık, teknoloji ile iç içe, öğrencilerin hayal güçlerini geliştiren kurumlardır. Okul öncesi öğretmenlerinin mesleki statü algılarını incelemek amacı ile bu çalışma başlatılmıştır. Uygulanacak ölçekler anket form üzerinden yapılmıştır. Bu bölümde yapılan çalışmanın “problem durumu, çalışmanın amacı, önemi, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlar” belirtilmiştir.

1.1.Problem Durumu

Öğretmenlik, bir toplumun kaderini ve eğitimin kalitesini etkileyen önemli bir meslek grubudur. Bu sebeple öğretmenliğin statüsünün ve prestijinin incelenmesi önem kazanmaktadır. Çalışmanın çıkış noktası, kavramsal bir yapı oluşturmak ve öğretmenlik mesleğine ilişkin daha kapsamlı bir anlayış sağlamak amacı ile meslek, statü, mesleki statü ve öğretmenlik mesleği statüsü kavramlarını açıklamaktır. Öğretmenlik mesleği, eğitim ve öğretimi yürüten özel bir meslek kolu ve yasal düzenlemelere göre eğitime ilişkin amaç ve temel ilkeleri uygular. Aynı zamanda da öğretmenler, öğretmenlik mesleğinin etik kurallarına uygun davranış sergileyerek görevlerini yürütmektedir (Öğretmenlik Meslek Kanunu, 2022). Öğretmenlik mesleğine, toplumun kültürüne ve toplumsal yapılarına bağlı olarak farklı değerler yüklenmektedir. Ancak öğretmenlik sadece bir ekonomik kazanç alanı olarak görülemeyecek kutsal bir meslek dalıdır (Celep, 2014). Aynı zamanda öğretmenlerin örgütsel bağlılıkları ve çalışma istekleri başka meslek örgütlerine kıyasla daha yüksektir. Öğretmenlerin mesleği yerine getirme sürecinde istekli olmaları mesleki açıdan daha başarılı olmalarına yardımcı olmaktadır. (Sirisunhirun& Dhirathiti, 2015: 81; Erselcan &Özer, 2018: 159).

Öğretmenlik mesleğinin öneminin ve beraberinde getirdiği sorumlulukların anlaşılması, ona her toplumda hak ettiği saygıyı, ödülü ve yüksek statüyü kazandırmıştır. Statü, bireyin veya grubun bulunduğu toplum içindeki konumunu ve insanlar ile kurduğu ilişkiyi aynı zamanda da toplumsal hiyerarşide sahip olduğu yeri tanımlamaktadır (Karabay, 2023). Toplumumuzda da öğretmenlik mesleğine oldukça büyük değer verilmektedir. Fakat buna karşın yapılan bazı çalışmalar (Hoyle, 2001; Hargreaves, 2007; Ünsal, 2018) öğretmenlik mesleğinin statüsünün düşük olduğunu göstermektedir.

Oluşabilecek okul ihtiyacı ekonomik destekle ve çeşitli teşviklerle

giderilebileceği, ancak öğretmen açığıının tek başına ekonomik güçle giderilmesinin zor olacağı söylenebilir. Bu nedenle öğretmen istihdamı ve ihtiyacının dengelenmesinde mesleğin toplumdaki değeri ve statüsü hayati önem taşımaktadır ve bu durum öğretmenlik mesleğinin tercih edilmesinden başlayarak tüm öğretmen yetiştirme ve geliştirme süreçlerini etkilemektedir. Öğretmenlik mesleğine ve öğretmen yetiştiren üniversitedeki bölümlere giriş koşulları, ekonomik durumlar, değer yargıları, elde edilen haklar sürekli değişmekte ve güncellenmektedir (Doğan, 2005; Ünsal, 2018).

Diğer taraftan, Çelikten, Şanal ve Yeni'ye (2009) göre öğretmenlik vasıflarına sahip olmayan kişilerin bu görevlere atanması, öğretmenlik mesleğini basit bir şekilde elde edilir ve herkesin yapabileceği bir meslek haline getirmiştir. Öğretmenlik diplomasına sahip olmamalarına rağmen bu meslekte görevlendirilen mezunlar kendi alanlarında iş bulamayan öğretmen adaylarının sayılarının giderek artmasına yol açmaktadır. Sonuç olarak mesleğin statüsü ve prestiji olumsuz yönde etkilenmektedir. Bu nedenle toplumumuzda öğretmenlik meslek statü ve algısını olumlu veya olumsuz yönde etkileyen tüm etkenleri araştırıp ortaya koymak çok büyük önem taşımaktadır, dolayısıyla bu çalışma ile okul öncesi eğitim kademesinde görev yapmakta olan öğretmenlerin kendi mesleklerine yönelik algı düzeylerini incelemek amaçlanmıştır.

1.1.1 Problem Cümlesi

Çalışmanın problem cümlesi “Okul öncesi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algı düzeyleri nedir?” şeklindedir.

1.1.2 Alt Problemler

Araştırmanın alt problemleri şu şekilde ele alınmıştır.

1. Okul öncesi öğretmenlerinin, öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algı düzeyleri nedir?
2. Okul öncesi öğretmenlerinin, öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algı düzeyleri ile kişisel (medeni durum, öğretmenlik mesleğini isteyerek seçme durumu, yaş, eğitim düzeyi, kıdem, görev yaptığı ilçe, okul türü) değişkenler arasında anlamlı fark var mıdır?

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde okul öncesi kademesinde görev yapmakta olan öğretmenlerin, öğretmenlik meslek statüsüne yönelik algı düzeylerini belirlemek ve algılarının çeşitli değişkenlere göre değişip değişmediğinin belirlenmesidir.

1.3.Araştırmanın Önemi

Eğitim örgütlerinde mesleki statü algısının yüksek olması diğer örgütlere göre daha çok önemlidir. Eğitim örgütlerinin girdisi, işlem süreci ve çıktısı; insan faktöründen oluşmaktadır. Öğretmenin yüksek statü algısı sonucu oluşacak olan memnuniyetliği, öğretmenin çalışma ortamına da yansıtacaktır. Bu nedenle, çalışma ortamından memnun olması çok önemlidir. Bu bağlamda okul öncesi öğretmenlerinin meslek statü algılarının ne düzeyde olduğunun ortaya koyulmasının alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.4. Varsayımlar

Araştırmayı planlamak ve yürütmek için aşağıdaki varsayımlar kullanılmıştır:

- Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenleri gerçek duygu ve düşüncelerini yansıtmaktadır.
- Okul öncesi kurumlarında görev yapan öğretmenler, içinde buldukları ortamı değerlendirebilecek donanıma sahiptir.
- Ölçme aracı çalışmanın amacına hizmet edebilir niteliğe sahiptir.

1.5. Sınırlılıklar

- Denizli ilinin Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri ile sınırlı kalmıştır.
- Konuyla ilgili literatür taraması ve öğretmenin ölçme aracına verdiği yanıtlar ile sınırlıdır.

1.6 Tanımlar

Okul öncesi öğretmeni: Okul öncesi eğitiminde öğrencilerin öğrenimini destekleyen erken çocukluk eğitimi almış uzman kişiler

Mesleki Durum: Belirli bir eğitim tekniği edinilen sistematik bilgi ve beceri birikimine dayalı olarak insanlara hizmet eden bir iş veya mesleği ifade eder. Makam ve mevki olarak da değerlendirilebilir.

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölüm “Öğretmenlik Mesleğinin Statüsü” konusu ve bu alanda yapılmış çalışmalardan oluşmaktadır.

2.1.Mesleki Statü

Meslek, Türk Dil Kurumu [TDK] sözlüğünde, İnsanlığa yarar sağlayan mal ve hizmetler geliştirmek, hizmet gösterme ve karşılığında para kazanmak amacıyla belirli eğitim yolu ile edinilen sistematik bilgi ve becerilere dayalı kuralların oluşturulduğu bir iş olarak tanımlanmaktadır. (TDK, 2019). Atatürk, mesleği, Bireylerin bilgi ve becerilerini, geçimlerini sağlamak ve toplumda sorumluluk almak için kullanabilecekleri hayati bir olgu olarak tanımlıyor. (Atatürk, 2000)

Mesleki statü, kişilerin sahip oldukları meslek grubuna göre toplum içinde hak ettikleri değer ve saygınlık olarak tanımlanabilir. Dolayısıyla bu saygınlık kişinin toplumdaki yerinin önemini belirtmektedir. Meslek statüsü farklı sebeplerden etkilenebilmektedir. Bu sebepleri, sahip olunan eğitim düzeyi, iş konusundaki tecrübe, kazanılan ücret ve ya mesleğin toplum gözündeki değeri olarak görmek mümkündür.

Statü, bireylerin yaşadıkları toplumda edindiği konumu ve yeri ifade etmektedir (Atatürk, 2000: 100). Başka bir ifade ile statü, şahısların ve meslek gruplarının, bulunduğu durumu, yeri ve saygınlığı ifade etmektedir. (Giddens, 2013)

2.2.Öğretmenlik Mesleğinin Statüsü

Statü, bireylerin ve grupların toplumdaki yerini ve itibarını gösteren bir kavramdır. Günlük kullanımdaki statü terimi Latince "pozisyon" kelimesinden türetilmiştir ve basitçe bir kişinin toplumdaki konumunu ifade etmektedir (Turner, 1988). TDK (2019)'nun sözlüğünde ise, bir kişinin, bir kurumun veya bir toplumun içindeki durumu ya da kadro yönünden bağlı bulunduğu durum, pozisyon olarak ifade edilmektedir. (TDK, 2019). Hargreaves (2009), New Shorter Oxford English Dictionary sözlüğüne atıfta bulunarak, Statüyü, toplumdaki konum veya mevki olarak tanımlamaktadır.

Atatürk “*Dünyanın her tarafında öğretmenler, insan topluluğunun en fedakâr ve muhterem unsurlarıdır*” sözü ile öğretmenliğin ulusumuz için ne kadar büyük bir kıymete sahip olduğunu belirtmiştir (Atatürk Araştırma Merkezi, 2006).

Kazak Pedagogu, öğretmen İbray Altınşarin de öğretmenin Kazak toplumundaki yerini ifade etmek için öğretmenlerin her bireyden üstte bulunduğunu, öğretmenlerin okulun kalbi olduğunu ifade etmiştir (Abiev, 2006). Daha önce de belirtildiği gibi, bir öğretmenin statüsünün değerlendirilmesi toplumdan topluma farklılık gösterir, ancak öğretmenlere genellikle tüm toplumlarda büyük saygı duyulmaktadır. Ancak son yüzyıllarda öğretmenler çeşitli faktörlerden dolayı alt sıralarda yer almaktadır: "Öğrencinin cinsiyeti, statüsü ve yaşı, genel olarak düşük ücretler, öğretmenin eğitim düzeyi, öğretilen konular, öğretmenin sosyal geçmişi, öğretmenin kıdemi, yaşı ve bağlılığı mesleğin uzmanlık işaretlerinden bir tanesi olarak nitelendirilmektedir (Güven, 2010: 18).

Öğretmenlerin mesleğe yakışır davranış ve tavırları, toplum gözünde öğretmene verilen değeri ve saygıyı artırır. Bunun sonucunda öğretmenlik meslek statüsü değer kazanır.(Şenol, 2020). Pekâlâ, öğretmenler için statü ne derece önem taşımaktadır? Birtakım çalışmalar statünün öğretmenlik mesleğini tercih etme konusunda küçük bir faktör olduğunu göstermektedir. Bu araştırmalar, mesleğin prestijine daha çok değer veren öğretmenlerin öğretmenliği terk etme ihtimalinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. (Hargreaves ve diğerleri, 2007; Warin, Maddock, Pell ve Hargreaves, 2006).

Öğretmenlerin pozisyonlarına sorumluluklar verilir ve yüksek statüye sahip olmaları beklenebilir. Ancak pek çok çalışma (Gül, 2004; Hargreaves, 2009; Hoyle, 2001; Ünsal, 2018) öğretmenlik mesleğine yeterince değer verilmediğini göstermektedir.

Eğitim sistemleri öğretmenlere bağlıdır. Öğretmen herkes için evrensel ve kaliteli eğitim açısından vazgeçilemez bir varlıktır. Öğretmenler, yeni gelişen nesillerin yeni küresel zorlukları ve fırsatları ele alma konusundaki düşüncelerine yön vermede çok etkili bir rol oynamaktadır. Bu düşünce doğrultusunda öğretmenlik mesleğinin statüsünü belirleyen faktörler arasında öğretmenin nitelikleri, toplumun öğretmene verdiği önem, bu mesleği seçme sebepleri, haklarının korunması, etik davranışlar ve medya yer almaktadır. Öğretmenin çalışma ortamı, ücret, mesleki gelişim, öğretmen eğitimi ve istihdamı da öğretmenlik mesleğinin statüsüne etki eden faktörlerdendir (Şenol, 2020: 90).

Öğretmenliği başka mesleklerden farklı kılan bir takım özellikler bulunmaktadır. Öğretmen örgütlerinin grup olarak özellikleri şu şekilde özetlenebilir (Tezcan, 1992: 270): Öğretmenler, memur statüsünde ve devlet kademesinde sayı olarak çoğunluğu oluşturmaktadır ve buda büyük bir iş gücünü meydana getirmektedir. Ayrıca kadınlar

tarafından meslek olarak oldukça fazla seçilmektedir. Öğretmenlik toplumun alt sınıfı tarafından daha çok tercih edilmektedir. Öğretmenlikten ayrılmak veya iş değiştirmek daha yaygın olabilir (Meirkulova ve Gelisli, 2021).

2.3.İlgili Araştırmalar

Yapılan araştırmaya yönelik olarak gerçekleştirilmiş olan bazı araştırmalar bu bölümde ele alınmıştır. Literatür taraması yapıldığında “Öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algı ölçeği: Bir ölçek geliştirme çalışması” yapıldığı görülmüştür (Meirkulova, 2021; Gelisli, 2021).

Bozbayındır (2019) çalışmasında öğretmenlik mesleğinin statüsünü etkileyen olay ve durumları öğretmenlerin görüşlerinden yola çıkarak ele almıştır. Bu çalışmada nitel araştırma modellerinden biri olan durum çalışması yarı yapılandırılmış görüşmeler tekniği kullanılarak ulaşılan veriler betimsel analiz, içerik analizi ve frekans analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçları, eğitim istenilen düzeyde olduğunda öğretmenlerin mesleki değerlerine uygun davrandıklarını, velilerden, öğrencilerden ve toplumdan gelen olumlu görüşlerin öğretmenlik mesleğinin statüsünü etkilediğini ve bu etkinin olumlu olduğunu göstermektedir. Çalışma, öğretmenlik mesleğinin ekonomik faydalarının öğretmenleri tatmin etmediğini, bireysel haklarının korunmadığını, medyanın öğretmenlik mesleğine yönelik olumsuz tutumunun mesleğin statüsünü düşürdüğünü ve olumsuz etki yarattığını ortaya koymuştur. Ayrıca yaptığı çalışma ile mesleğin ekonomik açıdan yaşana bilirliliğinin artırılması, eğitim politikasının değiştirilmesi, öğretmen yetiştirme kalitesinin yükseltilmesi ve mesleğin toplum gözünde değerinin artırılmasına yönelik araştırmaların sıklaştırılması tavsiyelerinde bulunmuştur.

Şenol (2020) araştırmasında “Öğretmenlerin mesleki statüsü, iş memnuniyeti ve öz yeterlik algıları ne düzeydedir?” sorusuna yanıt bulmaya çalışmıştır. Sonuçlara göre, çalışma koşullarına ilişkin algıların “orta” düzeyde, iş tatmini ve öz-yeterlik algılarının ise “iyi” düzeyde olduğu neticesine varmıştır. Elde edilen sonuçlar yorumlandığında öğretmenlerin kendilerini yüksek bir statüye sahip olarak algılamadıkları, ancak mesleki eğitimlerine devam ettikleri ve kendilerini mesleğini yapabilecek kapasitede gördükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Aida ve Gelisli (2021), ülkemizdeki öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının, “öğretmenlik mesleğinin toplumsal önemi ne düzeydedir?” sorusuna verdikleri yanıtları incelemek amaçlı yaptığı; “Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algı Ölçeği” ölçeğine, katılımcı öğretmen ve öğretmen adaylarının

“katılıyorum” şeklinde yanıt verdiklerini tespit etmişlerdir. Sonuçlar, Türkiye’deki öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının bu ölçekte öğretmenlik mesleğinin durumuna ilişkin ifadeler katıldıklarını ve bu ifadeler hakkında olumlu düşüncelere sahip olduklarını göstermektedir.

Kıyak (2022) yine Denizli ili merkez ilçelerinde yaptığı araştırmasında sınıf öğretmenleri ve okul öncesi öğretmenlerinin meslek statü algıları ile işteki mutlulukları arasındaki ilişkiyi incelemiş ve çalışmaya katılan öğretmenlerin, öğretmenlik meslek statüsüne yönelik algı düzeylerini “iyi”, öğretmenlik mesleğinin değeri alt boyut algı düzeylerini “orta”, öğretmenlik mesleğine verilen önem alt boyut algı düzeylerini “iyi”, öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar alt boyut düzeylerini de “iyi” olarak bulmuştur. Çalışmaya katılan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algılarını mesleğe verilen önem ‘’orta’’ düzeyinde sonucuna ulaşırken diğer boyutların da ise ‘’iyi’’ düzeyinde olduğu neticesine ulaşmıştır.

Karabay (2023) çalışmasında, öğretmenlerin mesleki statülerine ilişkin algılarını araştırmak için nicel yöntemi seçerek çalışmasını gerçekleştirmiştir. Çalışmaya 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Ordu ili Ünye ilçesinde görev yapan toplam 197 öğretmen kendi rızalarıyla katılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin mesleki statülerine ilişkin algılarının iyi düzeyde olduğu neticesine varmıştır. Ölçeğin alt boyutları dikkate alındığında en düşük değere sahip faktörün ile “Öğretmenlik mesleğinin önemi”, en yüksek ortalama değere sahip faktörün ise “Öğretmenlik mesleğini etkileyen sorunlar” olduğu sonucuna varmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölüm, “araştırma modeli, evren, örneklem, veri toplama aracı, verilerin elde edilmesi ve çözümlenmede kullanılmış istatistiksel işlemler” hakkında bilgi içermektedir.

3.1.Araştırmanın Deseni

Yapılan çalışma, ilişkisel tarama modeliyle yapılan nicel bir çalışmadır. “İlişkisel tarama yöntemi, değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemek ve çıkabilecek sonuçları önceden tahmin etmek için kullanılır” (Karasar, 2012). Yapılan çalışmada, okul öncesi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algılarının ne düzeyde olduğunu bulabilmek için bu desenden faydalanılacaktır.

3.2.Evren ve Örneklem

Çalışma evreni; 2023-2024 eğitim öğretim yılı, Denizli İli Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde okul öncesi kademesinde görev yapan öğretmenlerden oluşmaktadır. Araştırma evrenine 650 civarında okul öncesi öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmaya katılımcı okul öncesi öğretmenleri evrenden “rastgele örnekleme” yöntemi kullanılarak seçilmiştir. Araştırma için halen görev yapmakta olan 207 okul öncesi öğretmeninden veriler toplanmıştır.

Tablo 3.1. *Katılımcı Öğretmenlerin Kişisel Özellikleri Dağılımları*

Kişisel Özellikler		□	%
Medeni Durum	Evli	167	80,7
	Bekâr	40	19,3
Okul Türü	Bağımsız Anaokulu	112	54,1
	Diğer Kurumlar	95	45,9
Kıdem	3-12 yıl	72	34,7
	13-22 yıl	85	41,1
	23-32 yıl	50	24,2
Yaş	39 ve altı yaş	119	57,5
	40 ve üstü yaş	88	42,5
Eğitim Düzeyi	Lisans	155	74,9
	Yüksek Lisans	52	25,1
Görev Yaptığı İlçe	Pamukkale	124	59,9
	Merkez efendi	83	40,1
Öğretmenlik Mesleğini	Evet	197	95,2
İsteyerek Seçme Durumu	Hayır	10	4,8

Tablo 3.1’de öğretmenlerin demografik bilgileri ele alınarak dağılımlar belirtilmiştir. Öğretmenlerin % 80,7 ile evli, % 19,3 ile bekâr olduğu ve % 54,1 oranla bağımsız anaokulunda, % 45,9 oranla diğer kurumlarda görev yaptıkları görülmektedir. % 34,7 oranla 12 ve altı yıl kıdemde oldukları, % 41,1 oranla 13-22 yıl kıdem aralığında oldukları, % 24,2 oranla 23 ve üstü yıl kıdem aralığında oldukları ve %57,5 oranla 39 ve

altı yaş aralığında oldukları, % 42,5 oranla 40 ve üstü yaş aralığında oldukları görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin %74,9'unun lisans mezunu, % 25,1'inin yüksek lisans mezunu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin % 9,9 oranla Merkezefendi ilçesinde % 40,1 oranla Pamukkale ilçesinde çalıştığı ve ayrıca yüksek bir oranla % 95,2 öğretmenlik mesleğini isteyerek seçtiklerini belirttikleri görülebilmektedir.

3.3.Veritoplama Aracı

Yapılan çalışmanın veri toplama aracı iki bölümden oluşmuştur. Veri toplama aşamasının birinci bölümünde okul öncesi öğretmenlerine ait genel bilgiler "a) Öğretmenlik mesleğini isteyerek seçme durumu, b) Görev yaptığı ilçe, c) Okul türü, d) Kıdem, e) Yaş, f) Eğitim düzeyi, g) Medeni durum" yer almaktadır.

İkinci bölümde okul öncesi öğretmenlerinin, öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algı düzeylerini ölçme amacıyla 25 soruluk, "Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algı Ölçeği" yer almıştır. Ölçek Meirkulova ve Gelişli (2021) tarafından üretilmiştir. 5'li likert tipi oluşturulmuştur. Ölçek 5 seçenekli "tamamen katılıyorum" 1, "katılıyorum" 2, "kısmen katılıyorum" 3, "katılmıyorum" 4, "kesinlikle katılmıyorum" 5, şeklinde belirtilmiştir.

Ölçeğin birinci alt boyutu öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değerini belirten: "9, 13, 15, 16, 17, 18, 19." maddeleri, İkinci alt boyutu: öğretmenlik mesleğine verilen önemi belirten: "1, 2, 5, 6, 7, 20." maddeleri. Üçüncü alt boyutu da öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlarla ilgili "8, 11, 12." maddeleri meydana gelmektedir.

3.4.Verilerin Toplanması

Araştırmada ölçeklerin uygulanması için izin başvuruları, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne yapılmıştır. İzinler ilgili makamlardan alındıktan sonra ölçek, Google form üzerinden öğretmenlere ulaştırılmıştır. Ölçeğe katılım gönüllülük esasına dayanarak yapılmıştır. Ölçek soruları eksiksiz doldurmaları istenmiştir. Ölçeklerde okul ismi ve şahıs ismi bilgilerinin girilmemesi gerektiği söylenmiş ve bu kritere uymayan ölçekler araştırmaya dâhil edilmemiştir.

3.5.Verilerin Analizi

Denizli ili merkez ilçeleri olan Pamukkale ve Merkezefendi’de görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenlerinin verdiği yanıtlar SPSS 22 istatistik programında kodlanarak veriler elde edilmiştir. Yapılan araştırma sonucu elde edilen verilere ait güvenilirlik test değerleri tablo 3.2.’de verilmiştir.

Tablo 3.2. *Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algı Ölçeği Çalışma Verilerinin Cronbach’s Alpha Bulguları*

	Maddeler	Cronbach’s Alfa
Öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri	9,13,15,16,17,18,19	,858
Öğretmenlik mesleğine verilen önem	1,2,5,6,7,20	,750
Öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar	8,11,12	,625
Ölçek Genel		,875

Tablo 3.2. incelendiğinde Cronbach Alpha değerlerinin güvenilir olduğu görülmektedir.

Değerlerin normallik testi basıklık (kurtosis) ile çarpıklık (skewness) analiz sonuçları Tablo 3.3.’ de gösterilmiştir.

Tablo 3.3. *Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algı Ölçeği ve Alt Boyutları Verilerinin Basıklık (Kurtosis) ve Çarpıklık (Skewness) Analizi*

Alt Boyutlar ve Ölçek	Basıklık (Kurtosis) Değeri	Çarpıklık (Skewness) Değeri
Öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri	-,812	,170
Öğretmenlik mesleğine verilen önem	,011	-,405
Öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar	1,309	-,815
Ölçek Genel	-,444	-,214

Tablo 3.3.’de çalışma ölçeği ve alt boyutlardaki ‘Basıklık (Kurtosis) ve Çarpıklık (Skewness) değerleri gösterilmiştir. Tablo değerleri incelendiğinde basıklık ve çarpıklık test sonuçlarının -,815 ile +1,309 aralığında kaldığı görülmektedir. Araştırmalarda -2 ile +2 arasında kalan sonuçların normal dağılıma sahip olduğu kabul edilmiş ve sonuçlar ona göre değerlendirilmiştir. (George ve Mallery, 2018). Yapılan analizlerdeki dağılımın normal olduğu sonucuna varılmıştır.

Ölçek maddeleri 5’li Likert derecelendirme özelliğine sahip ölçek olduğu için ölçeğin ve ölçek-1/k maddelerine yönelik derecelerin genişlik kat sayılarını bulmak amacıyla $GK=K-1/K$ eşitliğine bakılmıştır. $GK= 5-1/5 = 0,80$ olarak hesaplanmıştır.

Böylelikle her dereceye yönelik genişlik katsayısı 0,80 olmuştur. Sonucunda ölçek maddelerinin aralık değerleri altta belirtilmiştir.

1,00-1,80 Aralığı “çok düşük” düzeyde

1,81-2,60 Aralığı “düşük” düzeyde

2,61-3,40 Aralığı “orta” düzeyde

3,41-4,20 Aralığı “iyi” düzeyde

4,21-5,00 Aralığı “çok iyi” düzeyde olarak belirtilmiştir.

Veri analizi altta yer alan istatistiksel teknikler ile yapılmıştır.

1) Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin demografik bilgilerinin dağılımını analiz etmek için betimsel istatistikler kullanılmıştır.

2) Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin; görev yaptığı ilçe, okul türü, medeni durumu, eğitim durumu, öğretmenlik mesleğini isteyerek seçme, yaş, gibi ikili farklılıkları içine alan değişken analizinde “bağımsız örneklem t testi” yöntemi uygun görülmüştür.

3) Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin kıdem değişkeni üç kategoriden oluşmuş ve "Tek Yönlü Anova" analizi yöntemi uygun görülmüştür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölüm araştırma ile ulaşılan bilgi ve bulguları içeren yorumlardan oluşmaktadır.

4.1.Birinci Alt Probleme Ait Bulgular

Yapılan araştırmayla “Okul öncesi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algıları nedir?” birinci alt problem sorusuna cevap aranmıştır. Cevaba ulaşabilmek üzere, $G_k=0,80$ kabul edilerek hesaplama yapılmıştır.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin, öğretmenlik meslek statü algısı ve buna bağlı olarak alt boyutlara ait ortalama ve standart sapma değerleri aşağıdaki tablo 4.1.’de ile gösterilmiştir.

Tablo 4.1. *Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algı Ölçeği ve Alt Boyutlarına Ait Algıları*

Alt Boyutlar ve Ölçek	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>s</i>	Düzeyi
Öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri	207	3,21	0,79	Orta
Öğretmenlik mesleğine verilen önem	207	3,92	0,62	İyi
Öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar	207	3,94	0,67	İyi
Ölçek Genel	207	3,82	0,73	İyi

Tablo 4.1.’de okul öncesi öğretmenlerinin meslek statüsü algı değeri ($\bar{X}=3,82$) ortalama ile “iyi” değerinde olduğu sonucuna varılmıştır. Birinci alt boyutu düzeyinin ($\bar{X}=3,21$) ortalama ile “orta” düzeyde, ikinci alt boyutu düzeyinin ($\bar{X}=3,92$) ortalama ile “iyi” düzeyde ve üçüncü alt boyutu düzeyinin de ($\bar{X}=3,94$) ortalama ile “iyi” düzeyinde olduğu sonuçlarına varılmıştır.

Alt boyutlar karşılaştırıldığında, öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurların en yüksek seviyede olduğunu görmekteyiz. Bunu da sırayla öğretmenlik mesleğine verilen önem ile öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değerinin izlediği sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin, öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri yönünde orta düzeyinde olumlu algıya sahip olduğu söylenebilir. Diğer alt boyutlara bakıldığında iyi düzeyde olduğunu görmekteyiz. Başka bir ifade ile araştırmaya katılan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine verilen önem, başlığı altında iyimserlik içerisinde oldukları sonucuna varılabilir.

4.2.Araştırmanın İkinci Alt Problemine Ait Bulgular

Yapılan araştırmaya ait diğer alt problem, “Okul öncesi öğretmenlerinin, öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algı düzeyleri ile kişisel (medeni durum, öğretmenlik mesleğini isteyerek seçme durumu, yaş, eğitim düzeyi, kıdem, görev yaptığı ilçe, okul türü) değişkenler arasında anlamlı fark var mıdır?” olarak belirlenmişti.

Okul öncesi kademesinde meslek statü algısının ve alt boyutların, medeni durum değişkenine göre anlamlı fark oluşturup oluşturmadığını anlamak için uygulanan t testi sonuçları tablo 4.2.’dedir.

Tablo 4.2. Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algıları ve Alt Boyutlarında Medeni Durum Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

Statü Algısı ve Boyutlar	Medeni Durum	n	$\bar{X}$	s	t	p
Öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri boyutu	Evli	167	3,46	,77	2,169	,031*
	Bekar	40	3,15	,79		
Öğretmenlik mesleğine verilen önem boyutu	Evli	167	3,83	,72	-1,012	,313
	Bekar	40	3,94	,59		
Öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar boyutu	Evli	167	3,93	,73	-0,108	,914
	Bekar	40	3,94	,66		
Statü algıları toplam	Evli	167	4,01	,64	1,850	,066
	Bekar	40	3,77	,74		

* $p>0,05$

Tablo 4.2. de belirtilen sonuçlar ele alındığında t testi değerlerine göre; öğretmenlerin mesleki statü algıları ve alt boyutlar ele alındığında; öğretmenlerin, öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algılarında medeni durumlarına yönelik anlamlı düzeyde herhangi farklılık göstermediği ($t=1,850$; $p>0,05$) sonucuna ulaşılmıştır. Alt boyutlarda ise; “öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri” ($t=2,169$; $p<0,05$) boyutunda bir farklılık olduğu ancak, “öğretmenlik mesleğine verilen önem” ($t=-1,012$; $p>0,05$) ve “öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar” ($t=-0,108$; $p>0,05$) alt boyutlarında farklılık bulunmadığı görülmektedir. “Öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri” boyutunda evli öğretmenlerin ortalamaları bekârlara göre daha yüksek çıkmıştır. Buradan yola çıkarak evli öğretmenlerin öğretmenliğin daha değerli olduğunu düşündüklerini söyleyebiliriz.

Öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algılarını ve alt boyutlarını öğretmenliği isteyerek seçme değişkenine göre t testi sonuçları tablo 4.3’de gösterilmiştir.

Tablo 4.3. Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algıları ve Alt Boyutlarında Öğretmenlik Mesleğini İsteyerek Seçme Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Statü Algısı ve Boyutlar	İsteme Durumu	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>U</i>	<i>p</i>
Öğretmen ve öğretmenlik mesleğini değeri boyutu	Evet	197	106,99	395	,001*
	Hayır	10	45,00		
Öğretmenlik mesleğine verilen önem boyutu	Evet	197	105,08	773	,250
	Hayır	10	82,80		
Öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar boyutu	Evet	197	107,01	393	,001*
	Hayır	10	44,80		
Statü algıları toplam	Evet	197	104,15	955	,868
	Hayır	10	101,00		

Katılımcıların meslek statüsüne yönelik algılarında öğretmenlik mesleğini isteyerek seçme değişkenine yönelik farkın olmadığı ($U=955$; $p>0,05$) görülmektedir. Alt boyutlar değerlendirmesinde ise; “öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri” ($U=395$; $p<0,05$) ve “öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar” ($U=393$; $p<0,05$) alt boyutlarında anlamlı bir fark olduğu fakat “öğretmenlik mesleğine verilen önem” ($U=773$; $p>0,05$) boyutunda bir fark olmadığı gözlenmiştir. Dolayısıyla yapılan analiz, öğretmenlik mesleğini gönüllü olarak seçen öğretmenlerin “öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri” ve “öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar” algı puanlarının gönüllü olarak seçmeyen öğretmenlere göre yüksek olduğunu ortaya koymuştur.

Okul öncesi kademesinde meslek statü algısının ve alt boyutların, yaş değişkenine göre anlamlı fark oluşturup oluşturmadığını anlamak için t testi yapılmasına karar verilmiştir.

Öğretmenlerin yaş değişkeni ele alınarak uygulanan t testi sonuçları tablo 4.4.’da gösterilmiştir.

Tablo 4.4. *Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algıları ve Alt Boyutlarında Yaş Değişkenine Göre t Testi Sonuçları*

Statü Algısı ve Boyutlar	Yaş	n	$\bar{X}$	s	t	p
Öğretmen ve öğretmenlik mesleğini değeri boyutu	21-39	119	3,21	,87	,037	,094
	40 ve üstü	88	3,21	,69		
Öğretmenlik mesleğine verilen önem boyutu	21-39	119	3,85	,61	-1,964	,051
	40 ve üstü	88	4,02	,61		
Öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar boyutu	21-39	119	3,87	,66	-1,675	,096
	40 ve üstü	88	4,03	,67		
Statü algıları toplam	21-39	119	3,74	,73	-1,684	,094
	40 ve üstü	88	3,92	,71		

Okul öncesi öğretmenlerinin, öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algılarının yaş değişkenine yönelik bir farkın oluşmadığı ($t = -1,684$; $p > 0,05$) görülmektedir. Alt boyutlar ele alındığında; “öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri” ($t = ,037$; $p > 0,05$) olarak, “öğretmenlik mesleğine verilen önem” ($t = -1,964$; $p > 0,05$) olarak, “öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar” ise ($t = -1,675$; $p > 0,05$) olarak bulunmuştur. Tüm alt boyutlar ele alındığında da anlamlı bir farkın oluşmadığı sonucu gözlenmiştir. Sonuçlara bakarak yaş değişkenine göre farkın olmadığı, elde edilen veriler neticesinde algılarının benzer olduğu sonucuna varılmıştır.

Öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algıların alt boyutlar ile birlikte ele alındığında eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık olup olmadığını anlamak adına bağımsız gruplar t testi uygulanması uygun görülmüştür. Okul öncesi kademesinde meslek statü algısının ve alt boyutların, eğitim düzeyine göre anlamlı fark oluşturup oluşturmadığını anlamak için yapılan t testi sonuçları tablo 4.5.’dedir.

Tablo 4.5. Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algıları ve Alt Boyutlarında Eğitim Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Statü Algısı ve Boyutlar	Eğitim Durumu	n	$\bar{X}$	s	t	p
Öğretmen ve öğretmenlik mesleğini değeri boyutu	Lisans	155	3,23	,81	0,68	,495
	Lisansüstü	52	3,15	,78		
Öğretmenlik mesleğine verilen önem boyutu	Lisans	155	3,96	,62	1,34	,181
	Lisansüstü	52	3,82	,60		
Öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar boyutu	Lisans	155	3,94	,67	0,17	,861
	Lisansüstü	52	3,92	,68		
Statü algıları toplam	Lisans	155	3,82	,75	0,26	,793
	Lisansüstü	52	3,79	,99		

Okul öncesi öğretmenlerinin, öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algılarının eğitim durumu değişkeni göz önüne alındığında anlamlı bir farklılığın olmadığı ($t=0,26$; $p>0,05$) sonucuna ulaşılmıştır. Alt boyutların analiz sonuçlarında ; “öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri” ($t=0,68$; $p>0,05$) ve “öğretmenlik mesleğine verilen önem” ($t=1,34$; $p>0,05$) alt boyutlarında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı sonucuna varılmıştır. “Öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar” ($t=0,17$; $p>0,05$) alt boyutunda da farklılık göstermediği görülmüştür. Yapılan test sonucuna göre lisansüstü mezunu okul öncesi öğretmenlerinin ve lisans mezunu okul öncesi öğretmenlerinin meslek statüsüne yönelik algılarında eğitim durumunun çok etkili olmadığı söylenebilir.

Okul öncesi kademesinde meslek statü algısının ve alt boyutların, kıdem değişkenine göre anlamlı fark oluşturup oluşturmadığını anlamak için varyans analizi (ANOVA) yapılması uygun görülmüştür. Okul öncesi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algılarının kıdem değişkenine göre Anova testi sonuçları Tablo 4,6’de gösterilmiştir.

Tablo 4.6. *Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algıları ve Alt Boyutlarında Kıdem Aralığı Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları*

Statü Algısı ve Boyutlar	Kıdem	n	$\bar{X}$	s	F	p	Fark
Öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri boyutu	3-12	72	3,35	,84	1,626	,199	Yok
	13-22	85	3,13	,81			
	23-32	50	3,15	,71			
Öğretmenlik mesleğine verilen önem boyutu	3-12	72	3,87	,58	3,274	,040*	Var
	13-22	85	3,85	,66			
	23-32	50	4,12	,58			
Öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar boyutu	3-12	72	3,86	,69	1,078	,342	Yok
	13-22	85	3,94	,69			
	23-32	50	4,04	,61			
Statü algıları toplam	3-12	72	3,74	,67	2,493	,085	Yok
	13-22	85	3,77	,81			
	23-32	50	4,02	,65			

Tablo 4.6. verilerine göre Anova testi sonuçlarına bakıldığında, okul öncesi öğretmenlerinin meslek statü algılarında kıdem değişkeni göre fark olmadığı ($F=2,493$; $p>0,05$) görülmektedir. İkinci alt boyutta oluşan farkı bulmak için Anova tukey's hsd post hoc testi analizi yapılmıştır. Ayrıca araştırmada ele alınan kıdem yılları arasında okul öncesi öğretmenlerinin statü algılarının farklılık göstermediği söylenebilmektedir.

Alt boyutlar incelendiğinde “öğretmenlik mesleğinin değeri” boyutunda, kıdem değişkenlerine göre anlamlı bir fark ($F=1,626$; $p>0,05$) olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlik mesleğine verilen önem boyutunun kıdem değişkenine göre fark olduğu ($F=3,274$; $p<0,05$) sonucuna varılmıştır, kıdem değişkenindeki bu farkın öğretmenlik mesleğine verilen önem boyutunda 13-22 kıdem aralığındaki okul öncesi öğretmenleri ile 23-32 kıdem yılı arasındaki okul öncesi öğretmenleri arasında olduğu görülmektedir. 23-32 yıl arasında kıdemi olan öğretmenlerin 13-22 yıl arasında çalışan okul öncesi öğretmenlerine göre öğretmenlik mesleğine daha çok önem verdikleri söylenebilir. Ayrıca “Öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar” alt boyutunda kıdem değişkenine göre fark ($F=1,078$; $p>0,05$) olmadığı görülmüştür.

Okul öncesi kademesinde meslek statü algısının ve alt boyutların, görev yapılan ilçe değişkenine göre anlamlı fark oluşturup oluşturmadığını test etmek amacıyla bağımsız gruplar t testi uygulanması karar verilmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin görev yaptığı ilçe değişkenine göre bağımsız gruplar t testi sonuçları tablo 4.7.'da gösterilmiştir

Tablo 4.7. *Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algıları ve Alt Boyutlarında Görev yaptığı İlçe Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar t Testi*

Statü Algısı ve Boyutlar	İlçe	n	$\bar{X}$	s	t	p
Öğretmen ve öğretmenlik mesleğini değeri boyutu	Pamukkale	110	3,00	,73	-4,272	,00*
	Merkezefendi	97	3,45	,81		
Öğretmenlik mesleğine verilen önem boyutu	Pamukkale	110	3,93	,61	0,125	,90
	Merkezefendi	97	3,92	,63		
Öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar boyutu	Pamukkale	110	3,97	,61	0,802	,42
	Merkezefendi	97	3,90	,73		
Statü algıları toplam	Pamukkale	110	3,79	,71	-0,539	,59
	Merkezefendi	97	3,85	,76		

Okul öncesi öğretmenlerinin, meslek statü algılarının görev yaptığı ilçe değişkeni ele alındığında bir farklılık olmadığı ($t=-0,539$; $p>0,05$) görülmektedir. Alt boyutlarda ise; “öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri” açısından anlamlı bir fark olduğu ($t=-4,272$; $p< 0,05$), “öğretmenlik mesleğine verilen önem” ($t=0,125$; $p>0,05$) ve “öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar”($t=0,802$; $p>0,05$) boyutlarında bir farklılık olmadığı sonucuna varılabilir. Öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değerine yönelik Merkezefendi ilçesinde çalışan öğretmenlerin algıları Pamukkale ilçesinde çalışanlara göre daha yüksek çıkmıştır.

Okul öncesi kademesinde meslek statü algısının ve alt boyutların, okul türüne göre anlamlı fark oluşturup oluşturmadığını anlamak için t testi uygulanmıştır. Okul öncesi öğretmenlerinin okul türü değişkenine göre bağımsız gruplar t testi sonuçları tablo 4.8.'dadır.

Tablo 4.8. Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algıları ve Alt Boyutlarının Okul Türü Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar t Testi

Statü Algısı ve Boyutlar	İlçe	n	$\bar{X}$	s	t	p
Öğretmen ve öğretmenlik mesleğini değeri boyutu	Bağımsız	112	3,29	,79	1,528	,128
	Anaokulu					
	Diğer Kurumlar	95	3,12	,67		
Öğretmenlik mesleğine verilen önem boyutu	Bağımsız	112	4,08	,59	4,046	,000*
	Anaokulu					
	Diğer Kurumlar	95	3,74	,60		
Öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar boyutu	Bağımsız	112	4,06	,64	4,036	,004*
	Anaokulu					
	Diğer Kurumlar	95	3,80	,68		
Statü algıları toplam	Bağımsız	112	3,90	,78	1,727	,086
	Anaokulu					
	Diğer Kurumlar	95	3,72	,67		

Okul öncesi öğretmenlerinin, öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algılarının okul türü değişkeni temel alındığında anlamlı bir farklılık olmadığı ($t=1,727$; $p>0,05$) görülmüştür. Alt boyutlar incelendiğinde ise; “öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri” boyutunda ($t=1,528$; $p>0,05$) anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Ancak “öğretmenlik mesleğine verilen önem” ($t=4,046$; $p<0,05$) ve “öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar” ($t=4,036$; $p<0,05$) boyutlarında bağımsız anaokulu ve diğer kurumlar arasında anlamlı bir fark oluştuğu görülmüştür. Bağımsız anaokullarında çalışan öğretmenlerin algı puanları diğer kurumlardaki öğretmenlerden daha yüksektir. Oluşan farkın okulların sağladığı maddi ve manevi (toplanan ücretler ve okulun fiziki koşulları vb.) imkânların farklı olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma ve Sonuç

Yapılan çalışmada; okul öncesi öğretmenlerinin, öğretmenlik mesleği statüsü algı düzeyleri arasındaki ilişki ve öğretmenlik mesleği statü algıları ve belirli değişkenler altında alt boyutlar arasında anlamlı farklılık oluşturup oluşturmadığı araştırılmış ve testler sonucunda aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Katılımcıların çoğunun evli olduğu görülmüştür. Çoğunluk olarak lisans mezunu ve öğretmenlik mesleğini isteyerek seçtikleri sonucuna ulaşılmıştır. Kıdem aralığındaki yoğunlaşmanın 13-22 yıl aralığında olduğu görülmüştür. Çalışma kurumu olarak, bağımsız anaokulunda çalışanların daha fazla olduğu ve Pamukkale ilçesindeki, öğretmenlerin katılımının daha yoğun olduğu sonucuna varılmıştır.

Okul öncesi “öğretmenlik ve öğretmenlik mesleğinin değeri”ne yönelik algılarının “orta” düzeyde olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçtan yola çıkarak öğretmenlik mesleğine gereken değerin verilmemesi, medya gibi platformlarda en ufak bir olay karşısında öğretmenlerin çok çabuk yıpratılmaya çalışılması ve maddi olanakların mesleki süreç ve sonrasında yetersiz olduğu düşüncesi öğretmenleri bu şekilde düşünmeye yöneltmiş olabilir. Bu durum öğretmenlerin, öğretmenlik mesleğini öğrencilerine ve kendi çocuklarına önermemelerine ve gelecek yıllarda öğretmen ihtiyaç açığının ortaya çıkmasına yol açabilir. Yurdakul vd. (2016) yaptığı çalışmada öğretmenlerin büyük bir bölümünün kendilerini merkez kararlarını yerine getiren pasif bir uygulayıcı olarak gördüklerini ve öğretmenlerin mesleki özgürlüklerinin yetersizliğini vurguladıkları sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca Türkiye’de görev yapan öğretmenlerin tükenmişlik seviyelerinin de oldukça fazla olduğunu da gözlemlemiştir. Öğretmenlerin yarıya yakınının, kendisini öğretmenlik mesleğinden duygusal anlamda uzaklaştığı hissini taşıdığı sonucuna varmıştır.

Öğretmenlik mesleğine verilen önem alt boyutu düzeyinin “iyi” düzeyde, öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar alt boyutu düzeyinin ise “iyi” düzeyinde olduğu gözlemlenmiştir. Öğretmenlerin, öğretmenlik mesleğine yönelik statüsü algı düzeylerinde öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri orta seviyededir. Diğer boyutlarda iyi düzeyde olduğu neticesine varılmıştır. Ölçek alt boyutları dikkate alındığında “öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri” alt boyutunda en düşük ortalamaya, “öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar” boyutu ise en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Genel olarak öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik

algular ise iyi düzeyinde çıkmıştır. Aynı şekilde, Kıyak (2022) yapmış olduğu çalışmada da benzer sonuca ulaşmıştır. Karabay (2023) tarafından yapılan çalışmada ise, öğretmenlerin mesleki statülerine ilişkin algılarının iyi düzeyde ancak “öğretmenlik mesleğine verilen önem” boyutunun en düşük düzeye sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu durum, çalışmaların farklı örneklemeler ile yürütülmesinden kaynaklanabilir. Diğer taraftan, Bozbayındır (2019) eğitimin kalitesi, öğretmenlerin mesleki etiğe uygun davranması ve ailelerin, öğrencilerin eğitime ilişkin olumlu görüşlerinin öğretmenlik meslek statüsünü etkileyen olumlu faktörler olduğunu ifade etmektedir. Aynı zamanda öğretmenlik maaşının düşük olmasının, özlük haklarındaki iyileştirmelerin beklenen düzeyde olmaması ve medyanın mesleğe ilişkin algıyı zayıflatmasının ise öğretmenlik meslek statüsünü olumsuz etkileyen faktörler olduğunu belirtmektedir.

Öğretmenlerin öğretmenlik mesleği statü algılarının medeni duruma göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Fakat ölçeğin alt boyutu olan, “öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri” boyutunda anlamlı bir fark olduğu sonucuna varılmıştır. “Öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri” boyutunda evli öğretmenlerin ortalamaları bekârlara göre daha yüksek çıkmıştır. Buradan yola çıkarak evli öğretmenlerin öğretmenliğin daha değerli olduğunu düşündüklerini söyleyebiliriz. Kıyak (2022) ve Karabay’ın (2023) yaptıkları çalışmalarında, medeni durum değişkeninin öğretmenlik meslek statü algılarının arasında anlamlı bir fark olmadığı sonuca ulaşmışlardır.

Öğretmenlerin öğretmenlik mesleği statü algıları ve alt boyutları düzeyinin değişkenlere yönelik sonuçlarına bakıldığında; yaş ve eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür.

Mesleği isteyerek seçme durumlarına göre, öğretmenlik mesleğini gönüllü olarak seçen öğretmenlerin “öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri” ve “öğretmenlik mesleğini etkileyen unsurlar” algı puanlarının gönüllü olarak seçmeyen öğretmenlere göre yüksek çıkmıştır. Kıdem değişkenine göre “öğretmenlik mesleğine verilen önem” boyutunda fark olduğu sonucuna varılmıştır. Bu farkın 13-22 kıdem aralığındaki okul öncesi öğretmenleri ile 23-32 kıdem yılı arasındaki okul öncesi öğretmenleri arasında olduğu görülmektedir. 23-32 yıl arasında kıdemi olan öğretmenlerin 13-22 yıl arasında çalışan okul öncesi öğretmenlerine göre öğretmenlik mesleğine daha çok önem verdikleri söylenebilir. Son olarak ilçe değişkenine göre “öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin değeri”ne yönelik Merkezefendi ilçesinde çalışan öğretmenlerin algıları Pamukkale ilçesinde çalışanlara göre daha yüksek çıkmıştır.

5.2. Öneriler

- ✓ Öğretmenlik mesleği statü algısı farklı branşlar ele alınarak tekrarlanabilir.
- ✓ Aynı çalışma farklı kademelerdeki öğretmenler ile birlikte yapılabilir.
- ✓ Öğretmenlerin öğretmenlik meslek statüsüne yönelik algı düzeyleri farklı değişkenler (iş doyumu, örgütsel sinizm, sosyal kaytarma vb.) kullanılarak yapılabilir.
- ✓ Derinlemesine incelemek adına karma yöntem kullanılarak konu yeniden ele alınabilir.

KAYNAKÇA

- Abiev, J. (2006). *Pedagoji tarihi*. Almatı: Darın yayınevi.
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi. (2006). Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri I-III (açıklamalı dizin ile) Baskı: Divan Yayıncılık LTD. ŞTİ.
- Ataüenal, A. (2000). Öğretmenlik mesleğine giriş veya nasıl bir öğretmen. Ankara: 20 Mayıs Eğitim Kültür ve Sosyal Dayanışma Vakfı Yayını.
- Bozbayındır, F. (2019). Öğretmenlik mesleğinin statüsünü etkileyen unsurların öğretmen görüşleri temelinde incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(72), 2076-2104.
- Celep, C. (2014). *Dönüşümsel liderlik*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çelikten, M., Şanal, M., ve Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 207-237.
- Erselcan, R. C., & ÖZER, P. S. (2018). İş doyumunun performansa etkisinde mutluluğun aracılık rolü üzerine bir araştırma. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 13(2), 148-165.
- George, D. ve Mallery, P. (2018). *Güvenilirlik analizi. IBM SPSS istatistikleri 25 adım adım* (s. 249-260). Routledge.
- Giddens, A. (2013). Sosyoloji. (Çev. Güzel, C.). İstanbul: 1. Baskı: Kırmızı Yayınları. (Orijinal çalışmanın basım tarihi 1987).
- Güven, D. (2010). Profesyonel bir meslek olarak Türkiye'de öğretmenlik. *Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 27(2), 13-21.
- Hargreaves, L. (2009) The status and prestige of teachers and teaching. I. j. saha, dworkin, a.g. *International Handbook of Research on Teachers and Teaching*, 217-229
- Hoyle, E. (2001) Teaching Prestige, Status and Esteem. *Educational Management & Administration*, 29(2) 139-152.
- Karabay, E. (2023). Öğretmenlerin Meslek Statüsüne Yönelik Algılarının İncelenmesi. *Social Sciences Studies Journal (SSSJournal)*, 9(117), 9241-9249. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/ssj.73134>
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Kıyak, Ç. (2022). *Öğretmenlerin meslek statü algıları ile işteki mutlulukları arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Meirkulova, A. ve Gelişli, Y. (2021). Öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algı ölçeği: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(2), 1145-1172.
- Öğretmenlik Meslek Kanunu. (2022, 02 12). Resmi Gazete: [23](https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/02/202202141.htm#:~:text=MADD E%203%20%E2%80%93%20(1)%20%C3%96%C4%9Fretmenlik,uygun%20ol arak%20ifa%20etmekle%20y%C3%BCk%C3%BCml%C3%BCd%C3%BCr. adresinden alındı.</p></div><div data-bbox=)

- Sirisunhirun, S., & Dhirathi, N. S. (2015). Job characteristics and a Happy Workplace: Increasing Organisational Engagement in Thai Higher Education Institutions. *Organization Development Journal*, 81(1), 71.
- Şenol, C., ve Akdağ, M. (2017). Öğretmen adaylarının belirsizliğe ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *II. International Academic Research Congress / II. Uluslararası Akademik Araştırmalar Kongresi Bildiri Özetleri Kitabı* (ss. 92), INES, Antalya
- Şenol, C. ve Akdağ, M. (2017). Öğretmen adaylarının belirsizliğe ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *II. International Academic Research Congress / II. Uluslararası Akademik Araştırmalar Kongresi Bildiri Özetleri Kitabı* (ss. 174), INES, Antalya.
- Tezcan, M. (1992b). *Eğitim Sosyolojisi*. Ankara: Zirve Ofset.
- TDK (Türk Dil Kurumu). (1988). *Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK
- Turner, RH (1990). Rol değişikliği. *Sosyolojinin yıllık incelemesi* , 16 (1), 87-110.
- Ünsal, S. (2018). Türkiye'de öğretmenlik mesleğinin uygulamalarına ilişkin bir pareto analizi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Dergisi* , 8 (2), 111-130.
- Yurdakul, S., Gür, B. S., Çelik, Z., Kurt, T., & Olçum, A. (2016). Öğretmenlik mesleği ve mesleğin statüsü. *Ankara: Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi*, 70(13), 1-121.
- www. <http://merkezfendi.meb.gov.tr>
- www. <https://pamukkale.meb.gov.tr/>

EKLER

Ek 1: Denizli il Milli Eğitim Müdürlüğü Veri Toplama İzin Onayı

Evrak Tarih ve Sayısı: 13.10.2023-435080

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-16605029-44-86986149
Konu : Anket Uygulama İzni

13/10/2023

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 22.09.2023 tarihli ve 421587 sayılı yazısı.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi (İÖ) Tezsiz Yüksek Lisans Programı öğrencisi Hüseyin GÖZLÜKAYA, "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Algıları" konulu proje çalışmasına yönelik hazırlanmış olduğu anket/ölçek formlarını İlgi yazı gereği Müdürlüğümüze bağlı Denizli ili Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde görev yapan yöneticilere ve öğretmenlere uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaat ile ilgili (Lisans/Lisansüstü/Doktora) öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin ilgi yazılarında belirttiği oldukları okullarda, (Ortaöğretim/İlköğretim/Okulöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının 2020/2 Nolu "Araştırma Uygulama İzinleri" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde 2023/2024 eğitim-öğretim yılı içinde denetimi ilçe milli eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre, onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının uygulanması, ilgili genelgenin 28. Maddesi ve "Araştırma İzni Başvuru Taahhütnamesi"nin 16. Maddesi gereği **sonuç raporunun çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde kurumunuz aracılığı ile gönderilmesi** Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Olurlarınıza arz ederim.

Dr. Emre ÇALIŞKAN
İl Milli Eğitim Müdürü

OLUR
13/10/2023
Erkan KAÇMAZ
Vali a.
Vali Yardımcısı V.

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüzce Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Erkan KAÇMAZ
Vali a.
Vali Yardımcısı V.

Ek:

1-Anket Formları

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : M.Akif Ersoy Mah. 29 Ekim Bulv.No:174/1
Merkezefendi/DENİZLİ
İnternet Adresi: <http://denizli.meb.gov.tr>
E-Posta: ab20@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.nurkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Hüseyin ERKOÇ-V.H.K.I. / Sefa GELMİŞ-Şef
Telefon No : 0 (258) 234 20 95
Faks : 0 (258) 234 20 99

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden Ce42-6479-361d-a49e-967b kodu ile teyit edilebilir.

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.
Evrak Doğrulaması <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5256&eD=BSFZA6PL78&eS=435080> adresinden yapılabilir.

2-Ölçek Kullanım İzni

Q Postalarda arayın

202 İleti döösinden 1

----- Forwarded message -----
Gönderen: Aida Meirkulova <a.b.meirkulova@gmail.com>
Date: 24 Haz 2023 Cmt 20:55
Subject: Re: ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİN STATUSÜNE YÖNELİK ALGI ÖLÇEĞİ İZNI
To: Huseyin Gozlukaya <gozlukayahuseyin@gmail.com>

Sayın Huseyin Gozlukaya,
Geliştirmiş olduğumuz Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algı Ölçeğini çalışmanız için kullanabilirsiniz. Daha detaylı bilgi isterseniz "Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algı Ölçeği: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması" isimli makalenizi ya da doktora tezini inceleyebilirsiniz.
Çalışmanızda başarılar dilerim.
Saygılarımla

[İsimli](#)
[Dr. Aida Meirkulova](#)

Director of Department for Academic program development and Quality assurance
Kazakh National Women's Teacher Training University
site: <https://kaznptpu.kz/en/>
address: 99 Aitake Is. Almaty city, Kazakhstan

06.24 июн. 2023 т. в 21:44, Huseyin Gozlukaya <gozlukayahuseyin@gmail.com>:
Değerli Hocam. Merhabalar

Ben Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisans öğrencisiyim. Bilimsel çalışmada veri toplamak için geliştirmiş olduğunuz "Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algı Ölçeği" adlı ölçeğinizi kullanmak istiyorum.
Gerekli izin verilmesi konusunda arz ederim.
İlginiz için teşekkür eder sağlıklı günler dilerim.

Huseyin GÖZLÜKAYA
gozlukayahuseyin@gmail.com

Yanıtla Yönlendir

3-Ölçekler

Evrak Tarih ve Sayısı: 10.09.2023-E.420000

Sayın Katılımcımız

Katılacağınız bu çalışma, "Pamukkale Üniversitesi Eğitim Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans" adıyla, Hüseyin GÖZLÜKAYA tarafından Temmuz-Aralık 2023 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Algılarına ilişkin görüşlerini değerlendirmektir.

Araştırmanın Nedeni: Bilimsel araştırma Tez çalışması

Araştırmanın Yapılacağı Yer(ler): Denizli İli Merkezefendi ve Pamukkale ilçeleri

Araştırma Uygulaması: Anket Görüşme

Gözlem O.....

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı : Hüseyin GÖZLÜKAYA

İletişim Bilgileri : 0530 951 87 78

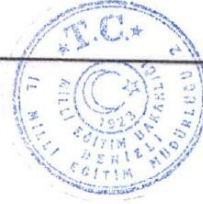
:gripin_1453@hotmail.com

Yukarıda bilgileri bulunan araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

İsim-Soyisim, İmza:

Katılımcı Adı-Soyadı :

Telefon Numarası :

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EKLER:

Değerli Katılımcılar,

Bu araştırma çeşitli konulardaki öğretmen algılarını belirlemek için hazırlanmıştır. Bu nedenle katılmamanız çok değerli, sorulara içten ve samimi cevaplar vermeniz önemlidir. Vereceğiniz cevaplar bilimsel veri olarak kullanılacak ve gizli tutulacaktır. Çalışmaya zaman ayırıp katıldığınız için teşekkür ederim.

Hüseyin GÖZLÜKAYA
PAÜ-Eğitim Bilimleri ABD.
Eğitim Bilimleri Enstitüsü YL Öğrencisi
hgozlukaya08@posta.pau.edu.tr

1.KİŞİSEL BİLGİLER

Medeni Durum: Evli ( ) Bekar ( )

Öğretmenlik Mesleğini İsteyerek Seçme Durumu: Evet ( ) Hayır ( )

Yaş: ..... (Lütfen Yazınız)

Eğitim Düzeyi: Lisans ( )

Lisans Üstü ( )

Kıdem: ..... yıl (Lütfen Yazınız)

Okul Türü ..... Bağımsız Anaokulu ( ) Diğer Kurumlar

Görev Yaptığı İlçe: Pamukkale ( ) Merkezefendi ( )

Ölçeğe kendi rızamla cevap verdim. ( )

BÖLÜM1: ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİN STATÜSÜNE YÖNELİK ALGI ÖLÇEĞİ

No	Aşağıdaki ifadeleri dikkatle okuyunuz ve yine aşağıda verilmiş olan ölçeğe göre ifadelere ne ölçüde katıldığınıza karar veriniz. Her ifade için verdiğiniz karar o ifadenin karşısına (X) işareti koyunuz.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	Öğretmenlik diğer mesleklere göre daha saygındır.					
2	Öğretmenlik mesleği maddi değerle ölçülemez.					
3	Öğretmenler olmadan toplumun gelişmesi mümkün değildir.					
4	Öğretmenler kültür düzeyi yüksek insanlardır.					
5	Öğretmenler topluma örnek insanlardır.					
6	Öğretmenler toplumsal sorunlara duyarlıdır.					
7	Öğretmen öğrencilerin yaşamlarını olumlu bir şekilde etkiler.					
8	Öğretmenlik bana uygun bir meslektir.					
9	Öğretmenliği severek yapıyorum.					
10	Öğretmenler güvenilir insanlar değildir.					
11	Öğretmenlik mesleği manevi doyum sağlar.					
12	Öğretmenlik mesleği toplumda sevilen bir meslektir.					
13	Toplumumuz öğretmene değer verir.					
14	Öğretmen toplumda "saygın bir kişi" olarak kabul edilir.					
15	Toplumun öğretmenlik mesleğine yönelik düşünceleri olumludur.					
16	Öğretmenlik toplumda tercih edilen bir meslektir.					
17	Öğretmenliğin sosyal hakları (dinlenme tesisleri, öğretmen evleri, lokaller, toplu taşıma vb.) iyi düzeydedir.					
18	Çocuğumun öğretmen olmasını isterim.					
19	Öğretmenlik mesleğinin yasal temelleri mesleği koruyucu niteliktedir.					
20	Kişisel özellikler öğretmenliğin statüsünü etkiler.					
21	Öğretmenliğin statüsünü mesleki bilgi ve beceriler etkiler.					
22	Öğretmenlik uzmanlık gerektiren bir meslektir.					
23	İyi yetişmeyen öğretmenler mesleğin saygınlığını düşürmektedir.					
24	Öğretmenlerin mesleki tutumlarındaki olumsuzluklar öğretmenliğin saygınlığını düşürmektedir.					
25	Öğretmenlik atamalarındaki olumsuzluklar mesleğin saygınlığını düşürmektedir.					

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ÖZGEÇMİŞ